

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

21 mei 2026

21 mai 2026

WETSVOORSTEL

PROPOSITION DE LOI

tot wijziging van artikel 1746
van het Gerechtelijk Wetboek, met het oog
op de instelling van een vereenvoudigde
homologatie van collaboratieve akkoorden

modifiant l'article 1746
du Code judiciaire en vue
d'instaurer une homologation simplifiée
des accords de droit collaboratif

Amendementen

Amendements

Zie:

Doc 56 **0598/ (2024/2025)**:

001: Wetsvoorstel van de heer Crucke, de dames Matz en
Van Vaerenbergh en de heer Mathei.

Voir:

Doc 56 **0598/ (2024/2025)**:

001: Proposition de loi de M. Crucke, Mmes Matz et Van Vaerenbergh et
M. Mathei.

03755

Nr. 1 van de heer **Nuino** en mevrouw **Tourneur**

Art. 2

In de voorgestelde paragraaf 4, eerste lid, de woorden “De partijen of een van de partijen kunnen het via collaboratieve onderhandeling gesloten akkoord ter homologatie voorleggen aan de bevoegde rechter” **vervangen door de woorden** “De partijen of een van de partijen kunnen het via collaboratieve onderhandeling gesloten akkoord, dat is tot stand gekomen overeenkomstig de paragrafen 1 en 2 van dit artikel alsook artikel 1741, ter homologatie voorleggen aan de bevoegde rechter”.

VERANTWOORDING

De formulering van het eerste lid van de nieuwe paragraaf 4 van artikel 1746 van het Gerechtelijk Wetboek, dat betrekking heeft op het collaboratief recht, is gebaseerd op die van het eerste lid van artikel 1733 met betrekking tot bemiddeling. Teneinde een gelijkwaardige volledigheid en nauwkeurigheid te waarborgen, wordt voorgesteld deze bepaling aan te vullen met een verwijzing naar de voorwaarden voor het sluiten en opstellen van het akkoord.

Bij bemiddeling moet het akkoord, met het oog op homologatie, immers tot stand komen “overeenkomstig de artikelen 1731 en 1732” van het Gerechtelijk Wetboek, die respectievelijk het bemiddelingsprotocol en -akkoord regelen. Die regel moet echter worden aangevuld met een essentiële matiging. De homologatie mag niet worden geweigerd om de loutere reden dat niet is voldaan aan de vormvoorschriften van de artikelen 1731 en 1732. Bijgevolg moet de rechter, alvorens de homologatie te weigeren wegens niet-naleving van de artikelen 1731 en 1732, nagaan of er geen manier is om de procedure te regulariseren.¹

Om het wetsvoorstel rechtszekerder te maken, bepaalt dit amendement dat het collaboratief akkoord, net als bij bemiddeling, tot stand moet zijn gekomen “overeenkomstig

¹ O. Caprasse en N. Biessaux, *Chapitre 2 – La médiation*, in *Droit judiciaire – Tome 2: Procédure civile – Volume 3: Saisies conservatoires, voies d'exécution et règlement collectif de dettes – Arbitrage, médiation et droit collaboratif – Procédure électronique*, 2de ed., Brussel, Larcier, 2021, blz. 347, nr. 11115, die ingaan op “Les interactions entre la médiation et le procès judiciaire”, Verslag van de informatievergadering van het CEPANI, 21 april 2005, blz. 9, voetnoot 6).

N° 1 de M. **Nuino** et Mme **Tourneur**

Art. 2

Dans le § 4, alinéa 2, proposé, remplacer les mots “Les parties ou l’une d’elles peuvent soumettre au juge compétent l’accord de droit collaboratif pour homologation” **par les mots** “Les parties ou l’une d’elles peuvent soumettre au juge compétent l’accord de droit collaboratif conformément aux paragraphes 1er et 2 du présent article ainsi qu’à l’article 1741 pour homologation”.

JUSTIFICATION

Le libellé du premier alinéa du nouveau paragraphe 4 de l’article 1746 du Code judiciaire, qui concerne le droit collaboratif, s’inspire de celui du premier alinéa de l’article 1733 relatif à la médiation. Afin d’assurer une complétude et une précision équivalentes, il est proposé de compléter cette disposition en y ajoutant les conditions encadrant la conclusion et la rédaction de l’accord.

En médiation, il est en effet prévu que l’accord doit, à des fins d’homologation, être “obtenu conformément aux articles 1731 et 1732” du Code judiciaire, qui régissent respectivement le protocole et l’accord de médiation. Cette règle doit cependant être assortie d’un tempérament essentiel. Il est établi qu’il ne pourrait y avoir refus d’homologation pour la seule raison que le formalisme imposé par les articles 1731 et 1732 n’aurait pas été respecté. En conséquence, avant de refuser l’homologation pour non-conformité aux articles 1731 et 1732, le juge vérifiera s’il n’y a pas moyen de régulariser la procédure.¹

Afin de renforcer la sécurité juridique de la proposition de loi, le présent amendement prévoit que l’accord de droit collaboratif, comme en médiation, doit être “obtenu conformément

¹ O. CAPRASSE et N. BIESSAUX, “Chapitre 2 – La médiation”, in *Droit judiciaire – Tome 2: Procédure civile – Volume 3: Saisies conservatoires, voies d'exécution et règlement collectif de dettes Arbitrage, médiation et droit collaboratif Procédure électronique*, 2e éd., Bruxelles, Larcier, 2021, p. 347, n° 11115, qui citent “Les interactions entre la médiation et le procès judiciaire”, Rapport à la séance d’information du CEPANI, le 21 avril 2005, p. 9, note 6).

de paragrafen 1 en 2² van dit artikel alsook artikel 1741” om te kunnen worden gehomologeerd.

aux §§ 1er et 2² du présent article ainsi qu’à l’article 1741” pour pouvoir être homologué.

Ismaël Nuino (Les Engagés)
Aurore Tourneur (Les Engagés)

² Artikel 1746, §§ 1 en 2, luidt als volgt: “§ 1. Wanneer de partijen voor het gehele geschil of een deel ervan, voorlopig of definitief tot een oplossing komen via een collaboratieve onderhandeling, dan wordt de oplossing schriftelijk door de collaboratieve advocaten vastgelegd in het collaboratief onderhandeld akkoord. § 2. Het collaboratief onderhandeld akkoord bevat: 1° de naam en de woonplaats van de partijen en de naam en het kantooradres van hun collaboratieve advocaten; 2° de precieze verbintenissen van elk van de partijen die werden overeengekomen op basis van de collaboratieve onderhandeling ter oplossing van het gehele geschil of een gedeelte van het geschil; 3° de datum; 4° de ondertekening door de partijen en de collaboratieve advocaten.”

² Qui prévoient que “*Quand les parties dégagent un accord complet ou partiel, provisoire ou définitif, par un processus de droit collaboratif, celui-ci est rédigé par écrit par les avocats collaboratifs dans un accord de droit collaboratif*” (§ 1er) et que “*L'accord de droit collaboratif contient: 1° le nom et le domicile des parties et le nom et l'adresse du cabinet de leurs avocats collaboratifs; 2° les engagements précis de chacune des parties négociés dans le processus de droit collaboratif et qui règlent soit l'ensemble du différend soit une partie de celui-ci; 3° la date; 4° la signature des parties et des avocats collaboratifs*” (§ 2).

Nr. 2 van de heer **Nuino** en mevrouw **Tourneur**

Art. 2

In de voorgestelde paragraaf 4, tweede lid, de zin “Dat gebeurt overeenkomstig de artikelen 1025 tot 1034.” **vervangen door de zinnen** “*Indien het collaboratief onderhandelingstraject werd bevolen overeenkomstig artikel 1740, wordt het homologatieverzoek voorgelegd aan de rechter bij wie het geschil aanhangig is gemaakt. Zo niet verloopt de procedure volgens de artikelen 1025 tot 1034.*”

VERANTWOORDING

Evenals de bemiddeling kan ook het collaboratief onderhandelingstraject zowel binnen als buiten de gerechtelijke procedure verlopen. Artikel 1740 van het Gerechtelijk Wetboek bepaalt inderdaad: “In elke stand van het geding, alsook in kort geding, behalve voor het Hof van Cassatie en voor de arrondissementsrechtbank, kan de rechter voor wie een zaak hangende is, op gezamenlijk verzoek van de partijen en na hen gehoord te hebben over de beoogde maatregel, zolang de zaak niet in beraad is genomen, bevelen hun geschil door een collaboratieve onderhandeling trachten op te lossen.”

De homologatie van een via collaboratieve onderhandeling gesloten akkoord zou niet mogen worden beperkt tot de in artikel 1733 van het Gerechtelijk Wetboek vervatte buitengerechtelijke gevallen. Het komt erop neer dat een akkoord dat is gesloten na een door de rechter bevolen proces, door diezelfde rechter moet worden bekrachtigd.

Dit amendement strekt tot wijziging van artikel 1746 van het Gerechtelijk Wetboek, opdat het van toepassing is op elk collaboratief onderhandelingstraject, ongeacht of het door de rechter is bevolen of niet. Derhalve is het niet nodig te verwijzen naar de artikelen 1025 tot 1034 voor de gevallen waarin de partijen hun homologatieverzoek eenvoudigweg kunnen voorleggen aan de rechter die hun zaak al behandelt.

N° 2 de M. **Nuino** et Mme **Tourneur**

Art. 2

Dans le § 4, alinéa 2, proposé, remplacer la phrase “Il est procédé conformément aux articles 1025 à 1034.” **par les phrases** “*Si le processus de droit collaboratif a été ordonné conformément à l’article 1740, la demande d’homologation est soumise au juge saisi du litige. À défaut, il est procédé conformément aux articles 1025 à 1034.*”

JUSTIFICATION

Tout comme la médiation, le processus de droit collaboratif peut se dérouler soit au cours d’une procédure judiciaire, soit de manière extrajudiciaire. L’article 1740 du Code judiciaire dispose en effet, que, “sauf devant la Cour de cassation et le tribunal d’arrondissement, en tout état de la procédure, et ainsi qu’en référé, le juge saisi d’un litige peut, à la demande conjointe des parties et après avoir entendu celles-ci quant à la mesure envisagée, tant que la cause n’a pas été prise en délibéré leur ordonner d’essayer de résoudre leur litige par un processus de droit collaboratif”.

L’homologation d’un accord de droit collaboratif ne devrait pas être limitée aux cas extrajudiciaires, tel que prévu par l’article 1733 du Code judiciaire. Cela signifie qu’un accord conclu à la suite d’un processus ordonné par le juge doit également être validé par ce même juge.

Cet amendement vise à modifier l’article 1746 du Code judiciaire pour qu’il soit applicable à tous les processus de droit collaboratif, qu’ils soient ordonnés par un juge ou non. Il n’est dès lors pas nécessaire de se référer aux articles 1025 à 1034 dans le cas où les parties peuvent simplement soumettre leur demande d’homologation au juge déjà en charge de leur affaire.

Ismaël Nuino (Les Engagés)
Aurore Tourneur (Les Engagés)

Nr. 3 van de heer **Nuino** en mevrouw **Tourneur**

Art. 2

In de voorgestelde paragraaf 4 het tweede lid aanvullen met de volgende zin:

“Indien het akkoord de in paragraaf 3 bedoelde informatie niet bevat, vraagt de rechter de partijen hun akkoord op dat punt aan te vullen en schorst hij de behandeling van het verzoek totdat de partijen het akkoord hebben aangevuld.”

VERANTWOORDING

Artikel 1746, § 4, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek is gebaseerd op de inhoud van artikel 1733, derde lid, van het Gerechtelijk Wetboek. Met het oog op een eenvormige en maximale bescherming van het belang van het kind in beide procedures wordt, bij ontstentenis van die informatie, voor het akkoord over de aangelegenheden bedoeld in artikel 1004/1³, de verplichting toegevoegd om te vermelden dat de advocaten de aandacht van de partijen hebben gevestigd op het belang van het kind alsook om te verduidelijken op welke wijze rekening werd gehouden met dat belang. Voorts wordt toegevoegd dat de rechter de partijen vraagt hun akkoord op dat punt aan te vullen en dat hij de behandeling van het verzoek schorst totdat de partijen het akkoord hebben aangevuld.

Paragraaf 3 van artikel 1746 stelt de verplichting in om een specifieke melding op te nemen in het via collaboratieve onderhandeling gesloten akkoord. Met het oog op een perfecte samenhang van de regeling en teneinde de rechtszekerheid bij de homologatie van het akkoord te waarborgen, wordt een bepaling toegevoegd die de te volgen regeling bevat ingeval die melding ontbreekt.

Een dergelijke toevoeging verruimt de rechterlijke toetsing van het akkoord waarvoor om homologatie wordt verzocht. Dat moet zorgen voor meer rechtszekerheid en

³ Het gaat in dit geval om aangelegenheden die de minderjarige aanbelangen, met uitzondering van vorderingen met betrekking tot de onderhoudsverplichtingen en de louter financiële of vermogensrechtelijke vorderingen die zijn vermogen niet rechtstreeks aanbelangen.

N° 3 de M. **Nuino** et Mme **Tourneur**

Art. 2

Dans le paragraphe 4 proposé, compléter l’alinéa 2 par la phrase suivante:

“Si l’accord ne contient pas la mention visée au paragraphe 3, le juge invite les parties à compléter leur accord sur ce point et sursoit à la demande tant que les parties n’ont pas complété l’accord.”

JUSTIFICATION

L’article 1746, § 4, al. 2, du Code judiciaire s’inspire du contenu de l’article 1733, al. 3, du Code judiciaire. Afin d’assurer une protection uniforme et maximale de l’intérêt de l’enfant dans les deux procédures, il est ajouté que, à défaut, pour l’accord portant sur des matières visées à l’article 1004/1³, il faut “mentionne[r] que les avocats ont attiré l’attention des parties sur l’intérêt de l’enfant et [de] précise[r] de quelle manière cet intérêt a été pris en compte” et que le juge “invite[r] les parties à compléter leur accord sur ce point et [surseoir] à la demande tant que les parties n’ont pas complété l’accord”.

Le paragraphe 3 de l’article 1746 établit l’obligation d’inclure une mention spécifique dans l’accord de droit collaboratif. Pour assurer une cohérence parfaite du dispositif et garantir la sécurité juridique lors de l’homologation de l’accord, il est ajouté la disposition prévoyant le mécanisme nécessaire en cas d’absence de cette mention.

Un tel ajout permet d’étendre le contrôle juridictionnel de l’accord dont il est demandé l’homologation. Ceci s’inscrit aussi et toujours dans la perspective d’une plus grande

³ Il s’agit ici des “*matières qui (...) concernent [le mineur,] à l’exception des demandes liées aux obligations alimentaires et les demandes purement financières ou patrimoniales qui ne concernent pas directement [son] patrimoine*”.

rechtsbescherming ten behoeve van de rechtzoekende, in het bijzonder het minderjarige kind, op wie de initiële wettelijke maatregel betrekking heeft.

sécurité et protection juridiques du justiciable, particulièrement l'enfant mineur, destinataire de la mesure légale initiale.

Ismaël Nuino (Les Engagés)
Aurore Tourneur (Les Engagés)

Nr. 4 van de heer **Nuino** en mevrouw **Tourneur**

Art. 2

In de voorgestelde paragraaf 4 het derde lid aanvullen met de volgende zinnen:

“Het vonnis maakt de homologatieovereenkomst uitvoerbaar. Het homologatievonnis vormt geen vrijstelling voor het opstellen van een authentieke akte wanneer die vereist is door of krachtens andere wettelijke bepalingen en voldoet niet aan de vormvereisten van artikel 3.31 van het nieuwe Burgerlijk Wetboek. Ze kan dus niet worden onderworpen aan het vormvoorschrift van de hypothecaire overschrijving.”

VERANTWOORDING

De vereenvoudigde homologatie voor het collaboratief akkoord heeft uitsluitend tot doel de verplichtingen in het akkoord uitvoerbaar te maken, zonder evenwel de aard ervan als onderhandse akte te wijzigen. Ze verleent geen authentieke of gelijkwaardige waarde aan de inhoud van het akkoord in de zin van de wetten die een authentieke akte opleggen.

De authentieke vorm beantwoordt immers aan specifieke doelstellingen van algemeen belang en rechtszekerheid, met name via de vastgoedregisters, die alleen door de tussenkomst van een ambtenaar kunnen worden gewaarborgd.

Die authenticiteit, gewaarborgd door notarissen en andere bevoegde ambtenaren, berust op controles en adviesplicht die veel verder gaan dan de beperkte toetsing door de rechter bij een homologatie. Ze omvat de controle van de identiteit, bekwaamheid en toestemming van de partijen, evenals de betrokkenheid van een onafhankelijke en onpartijdige ambtenaar bij het opstellen van de akte, de verificatie van de inhoud van de transactie en niet louter een formele toetsing aan de openbare orde, de naleving van het dwingend recht en van de rechten van derden (met inbegrip van de Staat), controles inzake witwaspraktijken, de vaststelling van de (vaste) datum van de akte enzovoort. Bij dat alles moeten de instrumenterende ambtenaar en de partijen ononderbroken aanwezig zijn.

Een onderhands akkoord, zelfs indien het is gehomologeerd, geldt dan ook niet als een authentieke akte. Het ontslaat de partijen geenszins van de verplichting een officiële

N° 4 de M. **Nuino** et Mme **Tourneur**

Art. 2

Dans le paragraphe 4 proposé, compléter l’alinéa 3 par les phrases suivantes:

“Le jugement confère la force exécutoire à l’accord d’homologation. Le jugement d’homologation ne dispense pas de l’établissement d’un acte authentique lorsque celui-ci est requis par ou en vertu d’autres dispositions légales et ne remplit pas les exigences de forme de l’article 3.31 du nouveau Code civil. Il ne peut donc pas être soumis à la formalité de la transcription hypothécaire.”

JUSTIFICATION

L’homologation simplifiée prévue pour l’accord de droit collaboratif vise exclusivement à conférer la force exécutoire aux obligations reprises dans l’accord sans pour autant modifier sa nature d’acte sous seing privé. Elle n’est pas de nature à conférer une valeur authentique ou équivalente au contenu de l’accord au sens des lois qui imposent l’acte authentique.

En effet, la forme authentique répond à des objectifs précis d’intérêt général et de sécurité juridique, notamment via les registres de la publicité foncière, que seule l’intervention d’un officier public peut garantir.

Cette authenticité, assurée par les notaires et autres fonctionnaires publics habilités, repose sur des vérifications et des devoirs de conseil qui excèdent largement le contrôle limité du juge lors d’une homologation. Elle implique le contrôle de l’identité et de la capacité des parties, et de leur consentement; l’intervention au stade de la rédaction d’un officier public indépendant et impartial; la vérification du fonds de l’opération et pas juste un contrôle formel de l’ordre public, le respect du droit impératif et des droits des tiers (en ce compris l’État), les contrôles relatifs au blanchiment, la constatation de la date (certaine) de l’acte, etc., le tout en présence ininterrompue de l’officier instrumentant et des parties.

Dès lors, un accord sous signature privée, même homologué, ne vaut pas acte authentique. Il ne dispense nullement les parties de l’établissement d’un acte solennel si celui-ci

akte op te stellen, indien het bepalingen bevat waarvoor die specifieke vorm vereist is met het oog op de geldigheid of de openbaarmaking ervan.

contient des dispositions requérant cette forme spécifique pour sa validité ou sa publicité.

Ismaël Nuino (Les Engagés)
Aurore Tourneur (Les Engagés)

Nr. 5 van de heer **Nuino** en mevrouw **Tourneur**

Art. 3 (*nieuw*)

Een artikel 3 invoegen, luidende:

“Art. 3. In artikel 1733 van hetzelfde Wetboek, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 28 maart 2024, worden in het vierde lid de woorden “De homologatiebeschikking” vervangen door de woorden “Het homologatievonnis”.

VERANTWOORDING

De terminologie van artikel 1733, vierde lid, van het Gerechtelijk Wetboek kan aanzienlijk worden verbeterd. Thans wordt in dat artikel de term “beschikking” gebruikt om te verwijzen naar de homologatiebeslissing, in tegenstelling tot andere bepalingen (zoals artikel 1746), waarin het woord “vonnis” wordt gebruikt.

Dat verschil brengt een belangrijk aspect voor het voetlicht: het woord “vonnis” zou in enge zin kunnen worden geïnterpreteerd (het zou bijvoorbeeld geen “arrest” in hoger beroep kunnen omvatten), maar ook in bredere zin. Omgekeerd heeft “beschikking” een specifiekere betekenis, speciaal afgestemd op de beslissingen van de voorzitters van de rechtbanken in kort geding, alsook op de beslissingen van de familierechtbank met toepassing van de artikelen 221 en 223 van het Burgerlijk Wetboek.

Ter wille van de perfecte samenhang van het juridisch vocabularium wordt voorgesteld de terminologie te harmoniseren. De voorkeur gaat uit naar het gebruik van de term “vonnis” in de breedste zin van het woord, wat de eenvormige uitlegging van de teksten waarborgt.

N° 5 de M. **Nuino** et Mme **Tourneur**

Art. 3 (*nouveau*)

Insérer un article 3, rédigé comme suit:

“Art. 3. Dans l’article 1733 du même Code, modifié en dernier lieu par la loi du 28 mars 2024, dans l’alinéa 4, les mots “l’ordonnance” sont remplacés par les mots “le jugement”.”

JUSTIFICATION

Une amélioration significative peut être apportée à la terminologie de l’article 1733, alinéa 4, du Code judiciaire. Actuellement, cet article utilise le terme “ordonnance” pour désigner la décision d’homologation, ce qui contraste avec d’autres dispositions, comme l’article 1746, qui emploient le mot “jugement”.

Cette disparité souligne un point important: l’emploi du mot “jugement” pourrait être interprété de façon limitée (ne couvrant pas un “arrêt” en appel, par exemple), bien qu’il puisse aussi être compris dans un sens plus large. À l’inverse, l’ordonnance a une spécificité plus marquée puisqu’elle est spécialement adaptée aux décisions prononcées par les présidents de tribunaux lorsqu’ils siègent en référé, ainsi qu’à celles rendues par le tribunal de la famille en application des articles 221 et 223 du Code civil.

Afin de garantir une parfaite cohérence du vocabulaire juridique, il est proposé d’harmoniser la terminologie. L’orientation privilégiée est l’adoption du terme “jugement” dans son acception la plus large, assurant ainsi une interprétation uniforme des textes.

Ismaël Nuino (Les Engagés)
Aurore Tourneur (Les Engagés)